

door veel streken gegaan zijn; achter veel *beschuttende* dijken gebogen, geloopt hebben, en gezeten; om door de wind niet te worden gedeerd.

De stijl van de landschappen, en de andere dingen, geschilderd door Vermeer van Delft kan die genoemd worden van den oppersten vrede; en van d' aller intiemsten penetratie.

Hij was een eenvoudig man. Er is niet zeer veel van hem bekend. Hij woonde in Delft; en werkte daar. Meer niet. Maar altijd aan. In een groote rust. Hij kon geen haast hebben, daar alle dingen zoo vol bekoring zijn. En iederen dag is er bij al geweten schoonheid nog 'n nieuwe nuance, die, gezien, en begrepen, weer een meer geeft van de geheimen die in die stilste dingen, misschien, niet het diepst verborgen, zijn.

Zijn schilderij Delft is een roem.

De wijken met de roode daken liggen onder 't zilverig gouden licht. Naar den horizon is er meer warmer geluk, en is er een gloedend goed en zalig zijn, dat misschien naar essentie veel gelijkend op 't rustigst werk van primitieven — deze charme heeft dat het niet de verglorieing van een geestelijk zijn is, maar 'n verglorieing van Holland in de na-zomer, die teederst hier, en schoonst, en gulden is.

De muren zijn bruin-rood, en voor is water; met 'n schip dat in die rust, rustigst ligt,

Maar er is nog een schoon boven. Een zeer ampel schoon. De ruime wolkenlucht, die als de huizen rustig is, maar wijder nog, hooger nog. Ze drijven over steden, ze zullen drijven over steden, waar 't even rustig zal zijn als deze; en die evenals deze, in den ouden, gelukkigigen, gloed liggen; die liggen als *zonder reden*. Vermeer's kamers zijn misschien nog schooner, zijn kostbaarder dan dit.

Ieder begrijpt wel de hooge waarde van landschappen; ieder heeft wel 'n oogenblik dat hij verheugd is, om een wolk, die drijft, en vaart, door den hemel — maar veel minder hebben de schoonheid begrepen van de zogenoemde leven-looze dingen — in zich zelf al 'n bewijs voor 't gezegd — een vaas; een emmer; een spiegel aan de muur; een vrouw die aan 'n piano zit; niet als aan een dood ding — maar ook 't zelfde leven, droomeriger, levend als zijzelve:

Judaspenningen hebben zijden schijnen, en satijnen, 's avonds, in 't lampenlicht. En ze zijn mysterieus of ze meer dingen wisten dan ze uiteten nu met hun reflexen.

Zooals dit ook gebeurt achter andre dingen.

Achter de dood-gewone woorden die we zeggen, die ieder zegt — zijn de levende en niet te speuren nuances der gedachten geborgen; die, misschien verstaanbaar, maar niet bewijsbaar, geuit worden, door de klank der combinaties.

En eerder nog door den klank alleen.

Ieder spreekt verschillend.

Een stem is een uiting, een complex van zoo oneindig veel elementen, dat